

دیالوگ میان روابط بین الملل و حقوق بین الملل در آغاز هزاره سوم

یک مطالعه بین رشته‌ای

دکتر سید عبدالعلی قوام

استاد علوم سیاسی و روابط بین الملل دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

دکتر سائیرا حسینی

دانش آموخته رشته روابط بین الملل دانشگاه آزاد اسلامی - واحد علوم و تحقیقات

نشر مخاطب

۱۳۹۶

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱۱
مقدمه	۱۳
فصل اول: امکانات و محدودیت‌های تعامل و گفتگو میان رشته‌های روابط بین‌الملل و حقوق	
بین‌الملل	۱۹
مقدمه	۱۹
۱-۲. شکاف‌ها و گسست‌های رشته‌ای	۲۲
۱-۱-۲. تفاوت‌های نظری وابط بین‌الملل و حقوق بین‌الملل	۲۶
۲-۲. رابطه‌ی حقوق و سیاست	۲۹
فصل دوم: پیوند میان حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل از طریق رژیم‌های بین‌المللی	۳۳
مقدمه	۳۳
۱-۲. اهمیت رژیم‌ها در مطالعه روابط بین‌الملل	۳۷
۲-۲. تحول در رژیم‌های بین‌المللی	۴۱
۳-۲. انگیزه برای ظهور رژیم‌های بین‌المللی	۴۴
۴-۲. چارچوب و کارکردهای رژیم‌های بین‌المللی	۴۵
۵-۲. رژیم‌های بین‌المللی و توافق‌نامه‌های بین‌المللی	۴۷
۶-۲. رژیم‌های بین‌المللی و هزینه‌های مبادلاتی	۴۸
۷-۲. همکاری‌های بین‌المللی و پیوند میان حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل	۵۰
فصل سوم: برقراری پیوند میان حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل بر اساس رویکردها و	
نظریه‌های جریان اصلی و انتقادی	۵۷
مقدمه	۵۷
۱-۳. نقش و اهمیت رویکرد لیبرالیسم در پیوند میان حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل	۵۸

- ۲-۳. ظرفیت و پتانسیل نظری رئالیسم در پیوند میان حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل ۷۲
- ۳-۳. بازگشایی قفل رئالیسم از طریق سازه‌انگاری: تلاش بیشتر برای ایجاد پیوند میان حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل ۸۶
- هنجارها نقطه اتصال حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل ۸۷
- رابطه میان ساختار - کارگزار در پیوند میان حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل ۹۰
- رویکردهای حقوق بین‌الملل و سازه‌انگاری ۹۶
- همگرایی و غارب مطالعات حقوق بین‌الملل و سازه‌انگاری ۹۷
- ۳-۴. ظرفیت تئریه جامعه بین‌المللی (مکتب انگلیسی) در پیوند میان حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل ۱۰۰
- ۳-۵. نقش نظریه‌های انتقادی در ایجاد پیوند میان حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل ۱۰۶
- ۳-۵-۱. پست مدرنیسم ۱۰۹
- ۳-۵-۲. فمینیسم ۱۱۱
- ۳-۵-۳. نظریه‌های زیست‌مادی ۱۱۳
- ۳-۵-۴. ظرفیت نظریه‌ی هنجاری برای مطالعه پیوند میان حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل ۱۲۲
- جهان وطن‌گرایی: ۱۲۶
- اجتماع‌گرایی: ۱۲۸
- فصل چهارم: اجرا و پیروی از قوانین بین‌المللی، نقطه اتصال - غایت بین‌الملل و روابط بین‌الملل** ۱۳۷
- مقدمه: ۱۳۷
- ۴-۱. شرایط آتارشی و میزان اطاعت دولت‌ها از قوانین بین‌المللی ۱۳۹
- ۴-۲. سازوکارهای اعمال و اجرا و پیروی از قوانین بین‌المللی ۱۴۵
- ۴-۲-۱. تاثیر عامل حیثیت در اعمال و اجراء و نیز پیروی از قوانین بین‌المللی ۱۴۵
- درونی کردن حیثیت دولت توسط حکومت: جدال بین دولت و حکومت در اجرای قانون: ۱۵۳
- ۴-۲-۱-۱. چالش‌های سازوکارهای حیثیتی برای پیروی از قوانین بین‌الملل ۱۵۴

۱۵۹	۲-۲-۴. اعمال فشار و زوربین المللی
۱۶۰	۳-۲-۴. معامله به مثل
۱۶۲	۳-۴. پیوند میان اعمال قانون و پیروی از قوانین بین المللی
۱۶۲	۱-۳-۴. دیدگاه مدیریتی
۱۶۴	۲-۳-۴. هنجارها و هویت
۱۶۷	۴-۴. چشم انداز پیروی از قوانین بین المللی و اجرای تعهدات دولت ها
	فصل پنجم: تسری قوانین بین المللی به درون ساختارهای سیاسی: یک گام مؤثر در جهت
۱۷۱	برقراری دیالوگ میان روابط بین الملل و حقوق بین الملل
۱۷۱	مقدمه
۱۷۳	۱-۵. نقش هنجارها در درونی کردن حقوق بین الملل
۱۷۵	۲-۵. درونی کردن و اجرای قوانین بین المللی بر اساس رویکردهای جریان اصلی
۱۷۹	۳-۵. تأثیرات نهادی و هنجاری در فرایند درونی شدن پیروی و اجرای قوانین بین المللی
۱۹۵	نتیجه گیری نهائی
۱۹۵	منابع
۱۹۵	منابع فارسی
۱۹۷	منابع انگلیسی

پیشگفتار

بحث مربوط به تقارب و تعامل حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل از مدتها ذهن صاحب‌نظران و نظریه‌پردازان بین‌الملل را بخود مشغول کرده است. وجود پارادایم‌های گوناگون و نیز به تبع آن حضور رویکردهای مختلف، گاه برقراری ارتباط میان این دو رشته مطالعاتی را تسهیل نموده و گاه محدودیت‌ها و موانعی برای دیالوگ میان آنها به وجود آورده‌اند. در حالیکه تبیین، تفسیر و اجراء قوانین بین‌المللی در بستر سیاست بین‌الملل و ویژگیهای ساختاری نظام بین‌الملل میسر است همکاری‌ها و تعارضات کنش‌گران بین‌المللی نیز می‌باید در چارچوب قوانین و مقررات استقرار بین‌الملل قابل توجیه باشند. تحت این شرایط الزامات حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل از یکدیگر تغذیه کرده و نمی‌توانند حیات جداگانه‌ای داشته باشند.

با ورود به هزاره سوم همکاری و تعامل میان این دو رشته مطالعاتی بیش از پیش احساس شده که این خود می‌تواند بر تحولات جاری و آتی بین‌المللی تاثیر بسزائی بگذارد. امید است این اثر که برای اولین بار در ایران در اختیار دانش‌پروهان حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل قرار می‌گیرد، بتواند به هم افزائی رشته‌های مطالعاتی مزبور کمک کند.

ع.قوام

س.محسنی

زمستان ۱۳۹۶